

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 7 Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 77 w Krakowie oparte na Programie nauczania historii – Wczoraj i dziś autorstwa Tomasza Maćkowskiego , w roku szkolnym 2023/2024

Temat lekcji	Wymagania na poszczególne oceny				
	dopuszczająca Uczeń:	dostateczna Uczeń:	dobra Uczeń:	bardzo dobra Uczeń:	celująca Uczeń:
	ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM				
1. Kongres wiedeński	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska, abdykacja, Święte Przymierze – zna daty: bitwy pod Waterloo (1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (1815) – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza
2. Rewolucja przemysłowa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, robotnicy, proletariats – identyfikuje postać George’a Stephensona – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postaci: Samuela Morse’a i Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia – opisuje sposób działania maszyny parowej – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę pierwszego telegraficznego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) – ocenia gospodarcze i społeczne skutki

	Jamesa Watta – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej	komunikacji	XIX w. najważniejsze zagłębienia przemysłowe Europy – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu	– wyjaśnia znaczenie wynależenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji	rozwoju przemysłu w XIX w.
3. Nowe idee polityczne	– wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy	– wyjaśnia znaczenie terminów: socjalizm – identyfikuje postaci: Karola Marksa i Fryderyka Engelsa – przedstawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, – identyfikuje postaci: Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, – charakteryzuje założenia socjalizmu i komunizmu	– zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848) – przedstawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu czartyzm, – zna datę: ruchu czartystów (1836–1848) – opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.
4. Przeciwno Świętemu Przymierzu	– wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów – zna datę Wiosny Ludów (1848–1849) – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki – zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848)	– zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania w Belgii (1830), wybrania Ludwika Napoleona Bonapartego prezydentem Francji (1848), stłumienia	– wyjaśnia znaczenie terminów: dekabryści, – zna daty: wybuchu antytureckiego powstania w Grecji (1821–1822), powstania dekabrystów (1825), wybuchu Wiosny	– przedstawia przebieg i skutki walki Greków o niepodległość – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich

	<p>Ludów – wymienia przyczyny Wiosny Ludów</p>	<p>– identyfikuje postacie: Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I – wskazuje na mapie państwa, które uzyskały niepodległość w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia przyczyny i przejawy walki z ładem wiedeńskim – przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	<p>powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856) – wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1848 wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską – omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji – wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej</p>	<p>Ludów w Prusach, Austrii na Węgrzech i we Włoszech (1848), powstania robotniczego w Paryżu) 1848) – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema – przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I					
ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM					
<p>1. Po upadku Księstwa Warszawskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu ziemie zabrane – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie Poznańskim (1823), zniesienia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu protektorat – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807),</p>	<p>– wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – ocenia skutki reformy</p>	<p>– zna datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825)</p>

	<p>i Wolnego Miasta Krakowa (1815)</p> <p>– wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim</p>	<p>pańszczyzny w zaborze austriackim (1848)</p> <p>– charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego</p> <p>– opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej</p> <p>– charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego</p> <p>– opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim</p>	<p>– identyfikuje postacie: Antoniego Radziwiłła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego</p> <p>– omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim</p>	<p>uwłaszczeniowej w zaborze pruskim</p> <p>– porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami</p> <p>– przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji</p>	
2. W Królestwie Polskim	<p>– zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815)</p> <p>– identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego</p> <p>– wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego</p> <p>– wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja</p> <p>– zna datę powstania Sprzysiężenia Podchorążych (1828)</p> <p>– identyfikuje postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica,</p> <p>– charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego</p> <p>– opisuje rozwój przemysłu w Królestwie Polskim</p> <p>– omawia rozwój kultury i edukacji w Królestwie Polskim</p> <p>– wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich</p>	<p>– zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), założenia Banku Polskiego (1828)</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich</p> <p>– wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim</p> <p>– przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego</p> <p>– przedstawia sytuację na wsi w Królestwie</p>	<p>– zna datę wystąpienia kaliszzan (1820)</p> <p>– identyfikuje postać Stanisława Kostki Potockiego,</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty</p> <p>– charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych</p> <p>– przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności</p>	<p>– wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego</p> <p>– ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego</p>

		cele	Polskim	– omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim	
3. Powstanie listopadowe	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), wojny polsko–rosyjskiej (II–X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: przejścia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego,, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko–rosyjskiej – opisuje przebieg wojny polsko–rosyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: bitwy pod Stoczką (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitwy pod Iganiami (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia
4. Wielka Emigracja	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emisariusz – identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, amnestia – przedstawia stosunek władz 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heltmana – wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia działalność Polaków na emigracji

	Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego	Adama Jerzego Czartoryskiego – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji	i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtelu Lambert	trasy, które przemierzali polscy emigranci – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji	
5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	-rozumienia znaczenie słowa represja – wskazuje przykłady represji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego – zna datę wybuchu powstania krakowskiego (II 1846) – wskazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim	– wyjaśnia znaczenie terminów: rabacja, kontrybucja – zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej	– wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – zna datę likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (1846) – wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie	– omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w. – przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego	– ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego – ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego
6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	– identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza – wyjaśnia przyczyny	-zna datę uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – identyfikuje postacie: Franza von Stadiona,	– zna datę powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), – identyfikuje postaci	– wyjaśnia znaczenie terminu serwituty – ocenia skutki Wiosny Ludów	Uczeń: – wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu

	wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.	– opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim – omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji	Ludwika Mierosławskiego, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego – charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie	na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu – przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku	niepodległościowemu w Galicji miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smołki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza
7. Kultura polska doby romantyzmu	– wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia poglądy romantyków	-zna ramy czasowe polskiego romantyzmu(1822-1864) – identyfikuje postać Joachima Lelewela – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu	-wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salon artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm	-identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości	– ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II

ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW

1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–	– wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863)	– wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – zna daty: wyboru	– zna daty: bitwy pod Gettysburgiem (1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (1865), ataku na Fort Sumter (1861)	– ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki
----------------------------------	--	--	--	--	---

	<p>1865)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa – omawia skutki wojny secesyjnej 	<p>Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861)</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa 	<p>wojny secesyjnej</p>
<p>2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871) – identyfikuje postaci: C.Cavoura, Ottona von Bismarcka – wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i> – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871) – identyfikuje postaci: Wilhelma I, Napoleona III – omawia etapy jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) – wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Niemieckiego Związku Celnego (1834), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), powstania Czerwonego Krzyża (1863), zajęcia Wenecji przez 	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec – ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia swoich

		<p>przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck 	<p>etapy jednoczenia Włoch i Niemiec</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia koncepcje zjednoczenia Włoch – opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch – wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch – przedstawia koncepcje zjednoczenia Niemiec – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej 	<p>Królestwo Włoch (1866), powstania Austro-Węgier (1867), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Wiktora Emanuela II, Jarosława Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego – wskazuje okoliczności powstania Czerwonego Krzyża – wyjaśnia okoliczności powstania Austro-Węgier – przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej 	<p>państw</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec
<p>3. Kolonializm w XIX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę otwarcia Japonii na świat (1854) – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium 	<p>ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw</p>

		– przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych	konfliktów kolonialnych	Wielkiej Brytanii -wyjaśnia znaczenie pojęcia „W imperium królowej Wiktorii słońce nigdy nie zachodzi”	
4. Rozwój nowych ruchów politycznych	-wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	-wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki – identyfikuje postać Leona XIII – przedstawia założenia programowe socjalistów – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji – wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, syjonizm – zna daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891) – przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet	– wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści – zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia	– porównuje systemy ustrojowe w XIX – – wiecznej Europie – ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego – ocenia metody stosowane przez anarchistów – ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności

<p>5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej–Curie – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja – zna daty: przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej–Curie (1903 i 1911), – identyfikuje postacie: Ludwika Pasteura, Orville’a i Wilbura Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella – przedstawia założenia teorii ewolucji – omawia kierunki rozwoju medycyny i higieny – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość – zna daty: otwarcia Kanału Sueskiego (1869), budowy Kanału Panamskiego (1914), – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.</p>	<p>– identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.</p>	<p>-ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji</p>
<p>6. Kultura przełomu XIX i XX wieku</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie: Auguste’a Comte’a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne’a, Lwa Tołstoja, Auguste’a Renoira, Auguste’a i Louisa Lumière – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna daty: początków kina (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896) – identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre’a de Coubertina</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futuryzm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.</p>	<p>– ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów – wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w. 		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III					
ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW					
1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia założenia pracy organicznej – identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego -zna nazwy obozów politycznych w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego: „biali ” i „czerwoni” 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, autonomia, – identyfikuje postacie: Dezyderego Chłapowskiego, Aleksandra II, Jarosława Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych” 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwilż (wiosna) posewastopolska – identyfikuje postać Andrzeja Zamoyskiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych – wskazuje różnicę w stosunku do powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna” – identyfikuje postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych” 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego

			zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”		
2. Powstanie styczniowe	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864) – identyfikuje postać Romualda Traugutta – wymienia przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Rząd Narodowy – zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza, Romualda Traugutta, Teodora Berga – wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz powstańczych – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi śmierci, państwo podziemne – identyfikuje postacie Józefa Hauke-Bosaka, Stanisława Brzóska – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego
3. Represje po powstaniu styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywiści – wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – identyfikuje postać 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, trójlojalizm – identyfikuje postać 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach

	<p>bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego</p> <p>– przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>	<p>Aleksandra Apuchtina</p> <p>– przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego</p> <p>– charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim</p>	<p>Michaiła Murawjowa</p> <p>– omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem</p> <p>– charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych</p>	<p>generał-gubernator</p> <p>– zna datę powstania zabajkalskiego (1866)</p> <p>– omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu</p>	<p>zabranych</p> <p>– ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>
4. W zaborze pruskim i austriackim	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja i autonomia galicyjska</p> <p>– identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały i Franciszka Józefa I</p> <p>– wymienia przykłady polityki germanizacyjnej i autonomii galicyjskiej</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie,</p> <p>– identyfikuje postać Marii Konopnickiej</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu</p> <p>– opisuje przejawy polityki germanizacyjnej w gospodarce i oświacie</p> <p>– wymienia instytucje autonomiczne w Galicji</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata</p> <p>– zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedyne go języka państwowego w Wielkopolsce (1876),</p> <p>– identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego</p> <p>– przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu</p> <p>– omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu stańczycy, nowela osadnicza, ustawa kagańcowa,</p> <p>– identyfikuje postacie: Agenora Gołuchowskiego, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka</p> <p>– przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali stańczycy</p>	<p>- ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich</p> <p>– ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego</p> <p>– ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych</p>
5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa</p> <p>– zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemiaństwo</p> <p>– zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851)</p> <p>– identyfikuje postać Ignacego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe</p> <p>– zna datę zakończenia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: haskala serwituty, famuły</p> <p>– porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech</p>	<p>– ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym</p>

	<p>– wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w.</p> <p>– wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych</p>	<p>Łukasiewicza</p> <p>– wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w.</p> <p>– opisuje okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych</p> <p>– omawia rozwój przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady</p> <p>– charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji</p> <p>– omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.</p>	<p>budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848)</p> <p>– identyfikuje postać Franciszka Stefczyka</p> <p>– przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim</p> <p>– przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim</p> <p>– omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego</p> <p>– omawia rozwój spółdzielczości w Galicji</p> <p>– charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki</p>	<p>zaborów</p>	<p>ziem polskich pod zaborami</p>
<p>6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich</p>	<p>-zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu solidaryzm narodowy</p> <p>– zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882),</p> <p>– identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: endencja, internacjonalizm</p> <p>– identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski</p> <p>– zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego</p>	<p>-wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami</p> <p>– ocenia skalę</p>

	<p>Stronnictwa Ludowego (1903)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego 	<p>Wojciechowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia cele ruchu robotniczego – charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym – omawia założenia programowe ruchu narodowego – charakteryzuje program ruchu ludowego 	<p>Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji 	<p>(1893), Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronnictwa Ludowego (1895)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie Stanisława Stojałowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL 	<p>realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.</p>
<p>7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, – zna datę rewolucji 1905–1907 – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – omawia skutki rewolucji 1905–1907 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna – wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim – przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim – przedstawia działania Organizacji Bojowej PPS 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminu Duma Państwowa, – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – opisuje działalność 	<p>zna daty: podziału na PPS–Frację Rewolucyjną i PPS–Lewicę (1906)</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907 – ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego

	<p>na ziemiach polskich – charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską</p>	<p>– wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami</p>	<p>polских partii politycznych w czasie rewolucji 1905–1907 – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.</p>		
<p>8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, pozytywizm warszawski – identyfikuje postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację haseł pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej Polski – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczeniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprowicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego</p>	<p>– charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc</p>

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV

ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA

<p>1. Świat na drodze wojny światowej</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze / państwa centralne, trójporozumienie / ententa, aneksja – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko–japońskiej (1904–1905), – omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko–japońskiej</p>	<p>– zna daty: powstania trójprzymierza (1882) i trójporozumienia (1907) i bitwy pod Cuszimą (1905), wojen bałkańskich (1912 i 1913), – wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia – omawia przebieg wojny rosyjsko–japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich</p>	<p>zna daty: kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro–Węgry (1908) – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.</p>	<p>– ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrzenie sytuacji międzynarodowej w Europie</p>
<p>2. Na frontach I wojny światowej</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna nieograniczona wojna podwodna, – zna daty: zamachu w</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu U–Boot – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro–Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną</p>	<p>–zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli</p>	<p>Uczeń: – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej</p>

	<p>kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918)</p> <p>– wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej</p> <p>-wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w I wojnie światowej</p>	<p>Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918)</p> <p>– wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych</p> <p>– przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny</p> <p>– wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni</p> <p>– wskazuje przyczyny klęski państw centralnych</p>	<p>(IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro–Węgier (XI 1918)</p> <p>– identyfikuje postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga</p> <p>– przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy</p> <p>– przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych</p>	<p>(1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916), przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918)</p> <p>– wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro–Węgrzech</p> <p>– opisuje przebieg walk na froncie zachodnim</p> <p>– przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech</p>	<p>– omawia przebieg wojny na morzach i oceanach</p> <p>– ocenia skutki zastosowania przez Niemcy gazów bojowych</p>
<p>3. I wojna światowa na ziemiach polskich</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie</p> <p>– zna datę sformowania Legionów Polskich</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Legion Puławski, Błękitna Armia, Polska Organizacja Wojskowa</p> <p>– zna daty bitwy pod</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa</p> <p>– zna daty bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), wkroczenia</p>	<p>– zna daty powstania Komitetu Narodowego Polski w Warszawie (1914), powstania Komitetu Narodowego Polski</p>	<p>– ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej</p> <p>– ocenia wkład</p>

	<p>(1914)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności – wyjaśnia, jak zaborcy w czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego 	<p>Gorlicami (1915), powstania Kompanii Kadrowej (1914), kryzysu przysięgowego (1917), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Józefa Hallera – wskazuje na mapie rejony walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji Wojskowej 	<p>Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Legionu Puławskiego (1914)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji 	<p>w Lozannie (1917)</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim 	<p>Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków</p>
4. Rewolucje w Rosji	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa – zna daty wybuchu rewolucji lutowej (8 III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (6/7 XI 1917) – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina – wymienia przyczyny i skutki rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe, Rada Komisarzy Ludowych, Armia Czerwona, łagry, dyktatura proletariatu – zna daty wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922) – identyfikuje postacie Mikołaja II, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego – wskazuje na mapie miejsce 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czeka – zna datę zamordowania rodziny carskiej (VII 1918) – identyfikuje postacie Grigorija Rasputina, Aleksandra Kiereńskiego – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej – charakteryzuje okres 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia losy rodziny carskiej 	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy

	lutowej i październikowej	wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały rewolucje październikową – omawia przebieg rewolucji lutowej – przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg – charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej	dwuwładzy w Rosji – wyjaśnia, dlaczego bolszewicy zdobyli popularność wśród Rosjan – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji		
5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	-wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy) – zna daty wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919) – identyfikuje postacie Ignacego J. Paderewskiego, Romana Dmowskiego – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada – wymienia	wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna – zna daty powstania Rady Regencyjnej (1917), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918) – identyfikuje postacie Thomasa Woodrowa Wilsona, – przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej – omawia sprawę polską w polityce państw ententy	-zna daty odezwy cara Mikołaja II (1916), odezwy Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – identyfikuje postacie Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges-a Clemenceau, Davida Lloyd-a George'a – omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej	-zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – identyfikuje postacie Mikołajewicza, Karla Kuka, Hansa von Beselera, – przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej	-ocenia, jakie znaczenie miał Akt 5 listopada dla narodu polskiego – ocenia, jakie znaczenie miał program pokojowy prezydenta Wilsona dla narodu polskiego

	postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej				
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V					
ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
1. Świat po I wojnie światowej	-wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Trójka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy – zna daty podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920), – wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim–wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	-wyjaśnia znaczenie terminów: ład wersalski, demilitaryzacja, czarny czwartek, New Deal – zna daty obrad konferencji paryskiej (I I–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – wskazuje na mapie państwa powstałe po I wojnie światowej – przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej – charakteryzuje układ sił w Europie po zakończeniu wojny – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim	-wyjaśnia znaczenie terminów: wolne miasto, europeizacja – wskazuje na mapie postanowienia traktatu wersalskiego – przedstawia zasady, na jakich opierał się ład wersalski – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – charakteryzuje działalność Ligi Narodów – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	-zna daty wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno	-ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie
2. Narodziny	-wyjaśnia znaczenie	-wyjaśnia znaczenie terminów:	-wyjaśnia znaczenie	- zna daty powstania	-ocenia zbrodniczą

<p>faszyzmu we Włoszech i nazizmu w Niemczech (2 lekcje)</p>	<p>terminów: marsz faszystów na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, führer, obóz koncentracyjny – zna daty powstania marszu na Rzym (1922), przejęcia przez A. Hitlera funkcji kanclerza (I 1933) – identyfikuje postacie Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – charakteryzuje ideologię faszystowską – charakteryzuje ideologię nazistowską</p>	<p>„czarne koszule”, pakty laterańskie, noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, autorytaryzm – zna daty przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938) – wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne – opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Benito Mussoliniego – przedstawia proces przejmowania władzy przez Adolfa Hitlera – charakteryzuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej</p>	<p>terminów: korporacja, pucz – zna daty przejęcia przez B. Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania republiki weimarskiej (1919–1933), puczu monachijskiego (1923), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (1934) – omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech – omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli – wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne</p>	<p>Związków Włoskich Kombatantów (1919), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921)– przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>politykę nazistów do 1939 r. – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez B. Mussoliniego i A. Hitlera na życie obywateli</p>
--	---	---	---	--	---

<p>3. ZSRS – imperium komunistyczne</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: kult jednostki – zna datę powstania paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, łagier, NKWD – zna daty ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922) – identyfikuje postać Lwa Trockiego – opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów – omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina – wymienia zbrodnie komunistyczne do 1939 r. – omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r.</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: wielka czystka, komunizm wojenny, sowchoz, kołchoz, Gułag – zna daty wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), represji wobec Polaków w ZSRS (1937–1938) – identyfikuje postacie Joachima Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów, obszar głodu w latach 1932–1933 – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina – charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Radzieckiej po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>przedstawia rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy</p>	<p>-ocenia politykę J. Stalina wobec swoich przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez J. Stalina – ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.</p>
<p>4. Kultura i zmiany społeczne w okresie</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja – zna datę przyznania prawa</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu funkcjonalizm – zna datę pierwszej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futurizm</p>	<p>– ocenia wpływ mass mediów na kształtowanie opinii</p>

międzywojennym	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyborczego kobietom w Polsce (1918) – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce – wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością 	<ul style="list-style-type: none"> audycji radiowej (-przedstawia społeczne skutki I wojny światowej – wymienia rodzaje mass mediów – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia, jaki wpływ miały mass media na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> publicznej – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu Anschluss – zna daty Anshlusu Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – identyfikuje postacie Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały 	<ul style="list-style-type: none"> --wyjaśnia znaczenie terminu : oś Berlin–Rzym–Tokio, – zna daty remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938), ataku Japonii na Chiny (1937), – identyfikuje postać Francisco Franco – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii – przedstawia przyczyny Anshlusu Austrii 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminu marionetkowe cesarstwo – zna daty przywrócenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech (1935), wojny włosko–abisyńskiej (1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939), aneksji Mandżurii przez Japonię (1931) – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w 	<ul style="list-style-type: none"> -zna datę proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939) – identyfikuje postać Józefa Tiso – wyjaśnia wpływ polityki appeasementu na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium – ocenia skutki polityki appeasement dla Europy

	państwom totalitarnym w polityce zagranicznej	– wymienia postanowienia konferencji w Monachium – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej – charakteryzuje kolejne etapy podboju Europy przez A. Hitlera do sierpnia 1939 r.	hiszpańskiej wojnie domowej – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej – charakteryzuje włoską ekspansję terytorialną do 1939 r. – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI					
ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	-zna datę przekazania władzy wojskowej J. Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	– zna daty przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919) – identyfikuje postacie Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – opisuje działania pierwszych rządów polskich po odzyskaniu niepodległości	-zna datę wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918) – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę	– przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości
2. Walka	– wyjaśnia znaczenie	wyjaśnia znaczenie	-wyjaśnia znaczenie	-zna daty powstania	-ocenia postawę

<p>o granicę wschodnią</p>	<p>terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna – zna daty Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – identyfikuje postacie Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej – wymienia postanowienia pokoju ryskiego</p>	<p>terminów: „Orlęta Lwowskie”, Rada Obrony Państwa, „bunt” Żeligowskiego – zna daty: bitwy nadniemeńskiej (IX 1920), „buntu” Żeligowskiego (1920) – identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Michała Tuchaczewskiego, Lucjana Żeligowskiego – wskazuje na mapie miejsca bitew stoczonych z Rosjanami w 1920 r. – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – omawia przebieg Bitwy Warszawskiej i jej skutki – przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską</p>	<p>terminu linia Curzona – zna daty polskiej ofensywy wiosennej (1919), układu z Symonem Petlurą (IV 1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922) – identyfikuje postacie Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, – wskazuje na mapie tereny zajęte przez Armię Czerwoną do sierpnia 1920 r. – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki – opisuje przebieg ofensywy bolszewickiej w 1920 r. – przedstawia przebieg i skutki kontrofensywy polskiej w 1920 r.</p>	<p>Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Wilna przez bolszewików Litwinom (VII 1920) – identyfikuje postacie Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r.</p>	<p>Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego</p>
----------------------------	---	--	--	---	--

<p>3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt – zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918) – wskazuje na mapie obszary plebiscytowe – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego – przedstawia skutki powstania wielkopolskiego i plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku</p>	<p>-zna daty plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921) – identyfikuje postacie Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfantego – wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego, obszar Wolnego Miasta Gdańska – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza – omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku – przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich</p>	<p>– zna daty przybycia I. J. Paderewskiego do Poznania (26 XII 1918), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920) – identyfikuje postacie Ignacego Józefa Dowbora–Muśnickiego, Józefa Hallera – wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński – przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem – opisuje konflikt polsko–czesłowski i jego skutki</p>	<p>–przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego</p>	<p>– ocenia postawę Polaków wobec sytuacji politycznej w Wielkopolsce w końcu 1918 r. – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska</p>
<p>4. Rządy parlamentarne</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu Naczelnik Państwa – zna daty uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru G. Narutowicza na prezydenta (9 XII</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, wojna celna – zna daty pierwszych wyborów do Sejmu Ustawodawczego (26 I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), zabójstwa</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu partyjniactwo – przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich – omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela</p>	<p>– charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję</p>	<p>–ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926</p>

	<p>1922)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza – omawia postanowienia konstytucji marcowej 	<p>prezydenta G. Narutowicza (16 XII 1922),</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Wojciecha Korfantego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego – charakteryzuje zadania, jakie stanęły przed władzami odradzającej się Polski – wymienia postanowienia małej konstytucji – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926 	<p>Narutowicza</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych 	<p>międzynarodową II Rzeczypospolitej</p>	
<p>5. Zamach majowy i rządy sanacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja – zna daty początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – omawia skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego – charakteryzuje rządy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: dekret, nowela sierpniowa, obóz sanacyjny, autorytaryzm, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, Obóz Zjednoczenia Narodowego -zna datę uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), powstania BBWR (1928), wyborów brzeskich (XI 1930), – identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia znaczenie terminów: „cuda nad urną”, – zna daty powołania rządu „Chjeno–Piasta” (10 V 1926), wyboru I. Mościckiego na prezydenta(1 VI 1926), powstania Centrolewu (1929), śmierci J. Piłsudskiego (12 V 1935), powstania OZN–u (1937) – identyfikuje postacie Kazimierza Bartla, Walerego Sławka, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930) – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej – charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną

	sanacyjne	Macieja Rataja, Ignacego Mościckiego – omawia przyczyny zamachu majowego – charakteryzuje przebieg zamachu majowego – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej	Edwarda Rydza-Śmigłego, Władysława Sikorskiego – przedstawia politykę władz sanacyjnych wobec opozycji politycznej – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego		
6. Gospodarka II Rzeczypospolitej	-wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B – wymienia różnice między Polską A i Polską B – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy	– wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa – zna daty reformy walutowej W. Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – identyfikuje postacie Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego – wskazuje na mapie obszar COP-u, Gdynię – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki – przedstawia założenia 4-letniego planu gospodarczego Eugeniusza Kwiatkowskiego i	-zna daty ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929) – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości – charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce – omawia założenia i realizację reformy rolnej	- przedstawia sposoby przezwycięzania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej – charakteryzuje działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym	-ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej – ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego

		jego realizację			
7. Społeczeństwo odrodzonej Polski	- wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem	- wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, asymilacja państwowa – zna datę reformy J. Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej	- wyjaśnia znaczenie terminów: getto ławkowe, <i>numerus clausus</i> – opisuje sytuację społeczną Polski po odzyskaniu niepodległości – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie	– charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach trzydziestych XX wieku	- ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych
8. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	- wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	- wyjaśnia znaczenie terminów: ekspresjonizm, funkcjonalizm – zna daty otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez W. Reymonta (1924) – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych – przedstawia osiągnięcia	- wyjaśnia znaczenie terminów: lwowska szkoła matematyczna, awangarda, styl narodowy – identyfikuje postacie Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury – wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, przedstawicieli kina, twórców sztuki w Polsce międzywojennej – przedstawia rozwój	- wyjaśnia znaczenie terminów: katastrofizm, skamandryci, Awangarda Krakowska, formizm, <i>art déco</i> – zna daty powstania PKP (1926), powstania PLL LOT (1929), – identyfikuje postacie Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana	- ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym

		<p>polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego</p>	<p>kinematografii polskiej w dwudziestolecu międzywojennym</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze II Rzeczypospolitej 	<p>Znaneckiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia – przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego 	
<p>9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty układu polsko–francuskiego (1921), układu polsko–rumuńskiego (1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestolecu międzywojennym – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – zna daty traktatu polsko–radzieckiego o nieagresji (1932), polsko–niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – identyfikuje postać Józefa Becka – omawia stosunek państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej – charakteryzuje stosunki polsko–radzieckie i polsko–niemieckie w dwudziestolecu międzywojennym – wyjaśnia, na czym polegała 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzymorze, wojna prewencyjna – zna daty układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko–radziecki traktat o nieagresji i polsko–niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej

		„polityka równowagi” i „równych odległości”	– charakteryzuje politykę zagraniczną prowadzoną przez Józefa Becka		
10. Polska w przededniu II wojny światowej	-zna daty paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939), polsko–brytyjskiego sojuszu polityczno–wojskowego (25 VIII 1939) – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS	- wyjaśnia znaczenie terminów: eksterytorialność – zna daty zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938), przedstawienia po raz pierwszy propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (X 1938), polsko–brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklarację o niestosowaniu przemocy z Polską (IV 1939) – identyfikuje postacie Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – wskazuje na mapie Zaolzie, tzw. „korytarz” – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow	- zna daty przedstawienia po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego J. Becka (5 V 1939) – przedstawia przyczyny konfliktu polsko–czechosłowackiego o Zaolzie – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej – wyjaśnij, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r. – przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow	-charakteryzuje relacje polsko–brytyjskie i polsko–francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę A. Hitlera	- ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia – ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII					

Jadwiga Juszczyk

